

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้สอนในสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) แถบชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก 5 จังหวัด ซึ่งมีสถานศึกษาที่เปิดสอนประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ทั้งหมด 35 แห่ง และที่เปิดสอนในระดับ ปวส. มีจำนวน 24 แห่งในจำนวนนี้มีสถานศึกษาที่ยังไม่ปรับปรุงหลักสูตรเป็นประกาศนียบัตร พ.ศ. 2546 จำนวน 1 แห่ง จึงศึกษาจากสถานศึกษาที่ปรับใช้หลักสูตรประกาศนียบัตร พ.ศ. 2546 แล้ว ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 23 แห่ง จากสถานศึกษาทั้ง 23 แห่ง ผู้สอนวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 บางแห่งมีผู้สอนหลายคน ดังนั้นประชากรที่เป็นผู้สอนจำนวนทั้งสิ้น 27 คน และผู้เรียนจากสถานศึกษาทั้ง 23 แห่ง บางแห่งมีมากกว่า 1 ห้องเรียน ดังนั้นประชากรที่เป็นผู้เรียนมีจำนวนทั้งสิ้น 1,677 คน

สรุป

1. ผู้สอนวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 ในระดับ ปวส. 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แถบชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก 5 จังหวัดจำนวน 27 คน
2. ผู้เรียนวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 ในระดับ ปวส. 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แถบชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก 5 จังหวัดจำนวน 1,677 คน

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ใช้วิธีเจาะจง (Purposive Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มจากผู้สอน ในสถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตร พ.ศ. 2546 แล้ว ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ทั้ง 23 แห่งโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา แห่งละ 1 คน มีจำนวน 23 คน
2. สุ่มจากผู้เรียนที่เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตร พ.ศ. 2546 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ทั้ง 23 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จากสถานศึกษา 23 แห่ง แห่งละ 10 คน ดังนั้น ตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนมีจำนวน 230 คน

เนื่องจากการสำรวจครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ซึ่งการเรียนการสอนวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 นั้นผ่านมาแล้วในภาคเรียนที่ 1 ดังนั้น จากผู้เรียนจำนวนทั้งสิ้น 1,677 คน จึงคัดเลือกผู้เรียนที่มีผลการเรียนดี อยู่ในอันดับ 1-10 ของแต่ละสถานศึกษา เพราะจะเป็นกลุ่มผู้สนใจในขณะเรียน และมีความจำดีกว่า

ทั้งนี้การสำรวจผู้เรียนมิได้นำไปเป็นปัจจัยในการศึกษาครั้งนี้ แต่ใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการยืนยันการตอบแบบสอบถามของผู้สอนเท่านั้น

สรุป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้

1. ผู้สอน 23 คนจากสถานศึกษา 23 แห่ง
2. ผู้เรียน 230 คน จากสถานศึกษา 23 แห่ง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ โดยผู้ศึกษาได้ขอเวลาเข้าสำรวจจากสถานศึกษาทั้ง 23 แห่ง โดยขอความร่วมมือให้ผู้สอนของแต่ละสถานศึกษาคัดเลือกผู้เรียนที่มีผลการเรียนดี อยู่ในอันดับ 1-10 ไว้ด้วย แล้วดำเนินการดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 การสำรวจจากผู้สอน มี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ให้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ

1.1.1 สอบถามสถานภาพ (Backgrounds) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1.2 ผลกระทบที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทำให้มีการเปลี่ยน จากวิชาการบัญชีทรัพย์สิน มาเป็นวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ทำให้ผู้สอน ไม่มีตำราที่ใช้สอนให้ตรงกับหลักสูตรนอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่ทำให้ผู้สอนไม่ปรับเนื้อหาการสอนให้เข้ากับหลักสูตรใหม่ คือ ระยะเวลาที่ผู้สอนจบการศึกษามานานแล้วทำให้ไม่ได้รับความรู้ในมาตรฐานฉบับใหม่ ระดับการศึกษา และอายุของผู้สอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อปรับเปลี่ยนตามหลักสูตรใหม่ รวมทั้งสำรวจปัญหาและแนวทางการสอน การใช้ตำรา ตลอดจนแนวทางแก้ไขของผู้สอนและผู้เรียน เกี่ยวกับการเรียนการสอนปัจจุบัน

1.2 การสอบถามผู้เรียน เป็นการสอบถามเนื้อหาที่ได้เรียนในรายวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 โดยสอบถามเนื้อหาที่เรียนในหลักสูตร ปวส. 2546

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ จากการสำรวจ และสัมภาษณ์ผู้สอนทำให้ทราบว่าผู้สอนได้ใช้ตำรา ที่ใช้สอนในวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 เมื่อทราบชื่อหนังสือ ผู้แต่ง และสำนักพิมพ์ แล้ว จึงดำเนินการต่อไปนี้

2.1 ศึกษาตำรา ที่ใช้ เปรียบเทียบกับมาตรฐาน

2.2 ศึกษาข้อมูลหลักสูตร ปวส. 2540 และเปรียบเทียบกับหลักสูตร ปวส. 2546
ศึกษามาตรฐานการบัญชี ที่สอดคล้องกับ หลักสูตร ปวส. 2546

การศึกษาแหล่งข้อมูลนี้เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเวลาเดียว (Cross-sectional Approach) คือ เดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ.2547 โดยผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยมีวิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ออกแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้สอน และผู้เรียน
ใช้เวลาในช่วง เดือนธันวาคม 2546

1.1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอน ใช้เวลาดำเนินการในช่วง เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ.2547 โดยการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

1.1.1 สัมภาษณ์ผู้สอน โดยใช้แบบสัมภาษณ์

1.1.2 ให้ผู้สอนตอบแบบสอบถาม

1.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เรียน ใช้เวลาดำเนินการในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

2. นำแบบสอบถามที่สำรวจแล้วจากผู้สอนและผู้เรียน มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ใช้เวลาดำเนินการในช่วง เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

ตารางที่ 3 ระยะเวลาในการศึกษา 6 เดือน รายละเอียดดังนี้

รายการ	ระยะเวลา						หมายเหตุ
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	
ศึกษาและกำหนดหัวข้อ	↔						
วางแผนและออกแบบการวิจัย		↔					
สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล			↔	↔			
วิเคราะห์ข้อมูล					↔		
สรุปและจัดเตรียมรายงาน						↔	

ตัวแปรและการวัดค่า

การทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเนื้อหาการสอนวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 ให้สอดคล้องกับหลักสูตร ปวส. 2546 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรที่มีผลต่อการปรับเนื้อหาการเรียนการสอน เป็น 3 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยด้านระยะเวลาที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีของผู้สอน
2. ปัจจัยด้านระดับการศึกษาของผู้สอน
3. ปัจจัยด้านอายุของผู้สอน

วิธีวัดค่าผู้สอนวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 21 คน มีระยะเวลาที่จบการศึกษา มาเป็นระยะเวลาที่แตกต่างกัน คือ

ระยะเวลา 1-5 ปี จำนวน 6 คน

ระยะเวลา 6-10 ปี จำนวน 7 คน

ระยะเวลา 11-20 ปี จำนวน 4 คน

มากกว่า 20 ปี จำนวน 4 คน

และทดสอบสมมติฐาน โดยวิเคราะห์สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ตามวิธีทางสถิติวัดค่าด้วย χ^2 โดยกำหนดสมมติฐานการศึกษา ได้ดังนี้

H_{r_1} : ช่วงระยะเวลาหลังจบปริญญาตรีของผู้สอน จะมีอิทธิพลต่อการปรับการเรียนการสอน ตามหลักสูตร ปวส. 2546

จากสมมติฐานการศึกษาข้างต้นนำมาเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ระยะเวลาหลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรีและการปรับการสอน ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_a : ระยะเวลาหลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และการปรับการสอน มีความสัมพันธ์กัน

ผู้สอนวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 ที่ได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติม เพิ่มคุณวุฒิ จึงมีผู้ที่จบการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีส่วนหนึ่ง อาจนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นมาปรับการสอนเนื้อหาวิชาวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 ให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ได้มากกว่าผู้สอนที่มีระดับการศึกษาไม่เกินปริญญาตรี จึงจัดกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม และทดสอบสมมติฐาน โดยวิเคราะห์สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ตามวิธีทางสถิติ ด้วยค่า χ^2 โดยกำหนดสมมติฐานการศึกษา ได้ดังนี้

H_{r2} : ระดับการศึกษาของผู้สอน มีอิทธิพลต่อการสอนตามหลักสูตร ปวส. 2546

จากสมมติฐานการศึกษาข้างต้นนำมาเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ระดับการศึกษาของผู้สอนและการปรับการสอน ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_a : ระดับการศึกษาของผู้สอนและการปรับการสอน มีความสัมพันธ์กัน

ผู้สอนรุ่นเก่า หรืออายุมาก ๆ มักไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ไม่ชอบที่จะต้องปรับเปลี่ยน ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงการสอน วิธีการสอน เมื่อสูงวัยร่างกายจะเสื่อมถอยลง และความเชื่องช้ามีมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางสรีระ ระบบความจำสมองไม่ดีเหมือนเดิม จึงไม่สนใจที่จะรับรู้สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งต่างจากผู้สอนที่มีอายุน้อยอยู่ในวัยหนุ่มสาว ชอบที่จะศึกษาค้นคว้า อยากรู้ อยากเห็น อยากเป็นผู้ทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นผู้สอนที่มีอายุน้อยจึงมีการปรับปรุงการสอนมากกว่าผู้สูงอายุ จึงเป็นที่มาของสมมติฐาน คือ

H_{r3} : อายุของผู้สอน จะมีอิทธิพลต่อการปรับการสอนตามหลักสูตร ปวส. 2546

จากสมมติฐานการศึกษาข้างต้นนำมาเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : อายุของผู้สอนและการปรับการสอน ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_a : อายุของผู้สอนและการปรับการสอน มีความสัมพันธ์กัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบซึ่งจะต้องทดสอบตามวัตถุประสงค์นั้น จะทดสอบปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ระยะเวลาหลังจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับการศึกษาและอายุของผู้สอน กับการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ จึงใช้วิธีการทดสอบซึ่งเป็นการทดสอบความเป็นอิสระของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยใช้ Chi square

สถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ Chi square

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(o_{ij} - e_{ij})^2}{e_{ij}}$$

$$\alpha = 0.05$$

$$df = (r-1)(c-1)$$

O_{ij} = Observed frequency in cell (i, j)

e_{ij} = Expected frequency in cell (i, j)

r = Number of rows

c = number of columns